

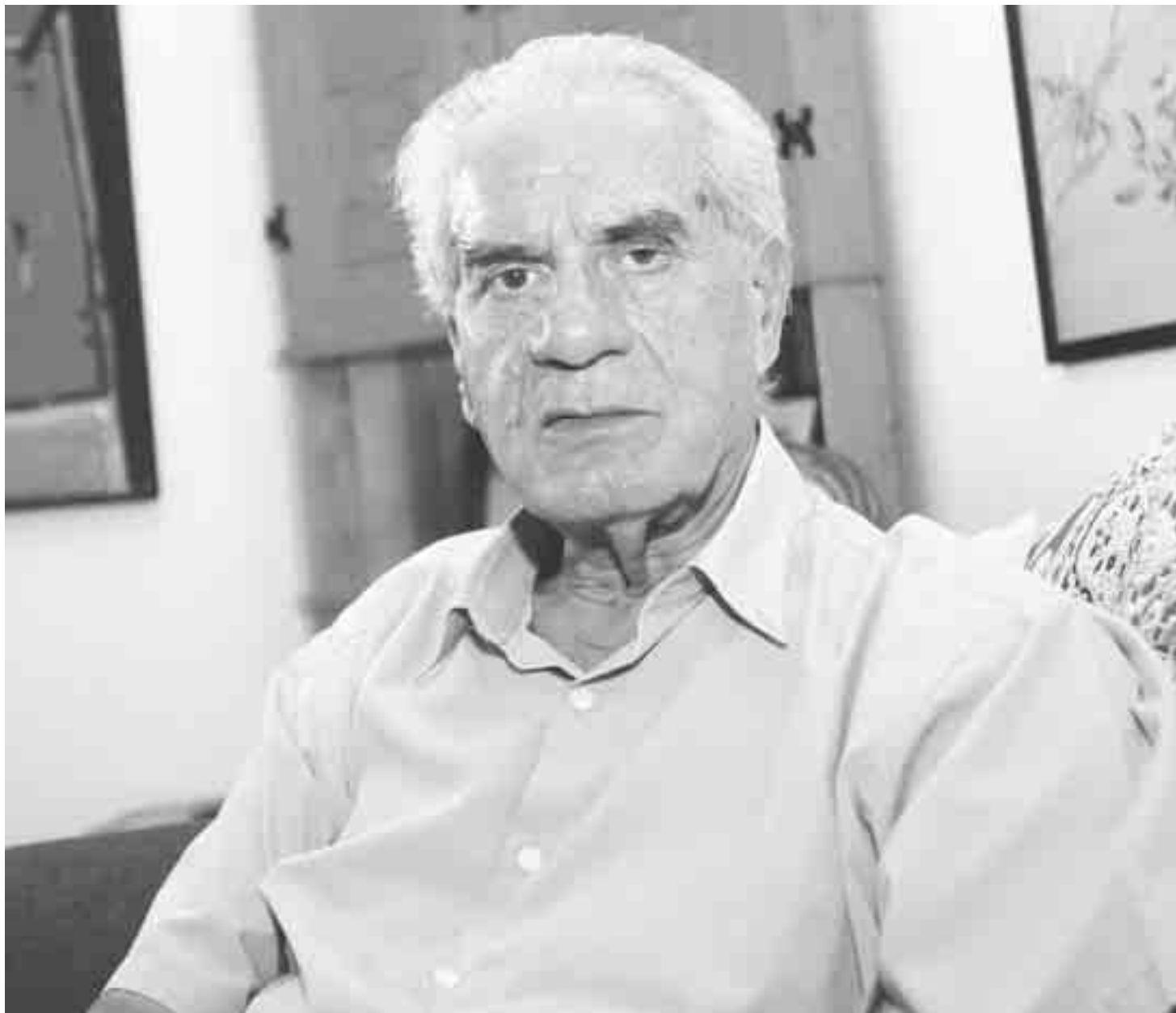

Δεν σπαταλήθηκε ο χρόνος

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Από το 2012 τα αποτελέσματα για πολιτιστική κληρονομιά

Η Τεχνική Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς δεν σπατάλησε τον χρόνο ούτε βραδυπόρησε στη προώθηση της ευθύνης που ανέλαβε, δηλώνει ο επικεφαλής της Τάκης Χατζηδημητρίου και εξηγεί πως αν παρουσιάζονται καθυστερήσεις αυτό οφείλεται στην πολυπλοκότητα του έργου που πρέπει να επιτελεσθεί και τις δύσκολες συνθήκες μέσα στις οποίες εργάζεται. Όσον αφορά τη διάσωση του Μοναστηριού του Αποστόλου Ανδρέα, ελπίζει ότι τελικά θα επικρατήσει η λογική της ευθύνης και του καθήκοντος έναντι ενός μνημείου με το οποίο είναι συνδεδεμένη η ζωή των Κυπρίων και καλεί την Εκκλησία να δώσει τα σχέδια αναστήλωσης, του Πανεπιστημίου Πατρών για να ξεκινήσουν τα έργα.

Τι κάνει τέσσερα χρόνια η Τεχνική Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς; Τα τέσσερα χρόνια που πέρασαν αποτέλεσαν περίοδο σκληρής και επίπονης δουλειάς. Το πρώτο που έπρεπε να γίνει ήταν η ανεύρεση γλώσσας συνεννόησης και συνεργασίας. Το δεύτερο να αντικατασταθεί το πνεύμα της σύγκρουσης και αντιπαράθεσης με αυτό της συνεργασίας για τη διάσωση της κοινής, για όλους τους Κύπριους, πολιτιστικής κληρονομιάς, ανεξάρτητα από φυλή και θρησκεία. Το τρίτο να γίνει κατάλογος των μνημείων. Μια επίπονη προσπάθεια που απαιτούσε συλλογή στοιχείων αλλά και επί τόπου επισκέψεις. Καταρτίστηκε τελικά ένας κατάλογος 40 μνημείων για άμεση παρέμβαση και διάσωση. Ο κατάλογος αυτός εγκρίθηκε και από τους ηγέτες των δύο κοινοτήτων Χριστόφια, Ταλά και Έρογλου. Δημιουργήθηκε μηχανισμός για τη διάσωση και αποκατάσταση των μνημείων; Ναι, η Επιτροπή αυτή που λειτουργεί κάτω από τον τίτλο «Συμβουλευτικό Σώμα» συνιστά τον εκτελεστικό, των αποφάσεων της Τ.Ε., βραχίονα. Το «Συμβουλευτικό Σώμα» διέπεται από κανονισμούς που επιτρέπουν την επιστράτευση εμπειρογνομώνων από το εσωτερικό και τον διεθνή χώρο για να το συνδράμουν στο δύσκολο έργο της συντήρησης των μνημείων. Υπάρχει επί-

Έπρεπε πρώτα να βρεθεί γλώσσα συνεννόησης και συνεργασίας

ση πρόνοια στους κανονισμούς που επιτρέπει τη δημιουργία ταμείου για χρηματοδότηση των έργων. Τα μέλη του «Συμβουλευτικού Σώματος» αποφασίζουν με ψηφοφορία κατά πλειοψηφία ως εμπειρογνώμονες και όχι ως εκπρόσωποι των δύο κοινοτήτων. Μέχρι στιγμής οι αποφάσεις είναι ομόφωνες και λαμβάνονται με έγγιο για τα μνημεία. Γιατί δεν φάνηκε να γίνεται δουλειά; Είναι γεγονός ότι πρακτικά αποτελέσματα η Τ.Ε. μπορεί να παρουσιάσει μόνο από το 2012 και μετά. Η καταστροφή είναι εύκολη, η ανοικοδόμηση όμως, όπως και τα έργα συντήρησης, απαιτούν πολύ χρόνο, μεγάλη προσπάθεια και υψηλές δαπάνες. Όλο το προηγούμενο διάστημα δεν έλειψαν επί μέρους έργα για καθαρισμό ή και προστασία μνημείων. Χαρακτηριστική ήταν η περίπτωση του Αγίου Θεράποντος στην Αγκαστίνα. Τώρα η Τ.Ε. είναι σε θέση να παρουσιάσει ουσιαστική πρόοδο στα πρώτα δέκα έργα που συστηματικά και προγραμματισμένα προωθεί.

Χάσαμε πολύτιμο χρόνο με αποτέλεσμα πολλά μνημεία να μην μπορούν να διασωθούν. Να μην ξεχνούμε ότι η Τ.Ε. ιδρύθηκε στα μέσα του 2008, δηλαδή 34 χρόνια μετά το πραξικόπημα και την εισβολή. Όταν ανέλαβε καθήκοντα τα μνημεία είχαν κιάλα υποστεί τις συνέπειες του πολέμου, της λεηλασίας και του χρόνου. Η Τ.Ε. δεν σπατάλησε τον χρόνο ούτε βραδυπόρησε στην προώθηση της ευθύνης που ανέλαβε. Αν παρουσιάζονται καθυστερήσεις αυτό οφείλεται στην πολυπλοκότητα του έργου που πρέπει να επιτελεσθεί και τις δύσκολες συνθήκες μέσα στις οποίες εργάζεται. Ποιες προτεραιότητες έχετε θέσει; Οι προτεραιότητες ορίστηκαν με δυο βασικά κριτήρια, τη σημασία του μνημείου και την επικινδυνότητα. Γι' αυτό η πρώτη προσπάθεια στρέφεται προς τη διάσωση και στήριξη των μνημείων που κινδυνεύουν με κατάρρευση. Σε περιπτώσεις που το μνημείο έχει αρχαιολογική αξία λαμβάνεται πρόνοια για ολοκλήρωση του έργου της συντήρησης. Πώς ελπίζετε την αναστήλωση 140 μνημείων; Ο κατάλογος των 140 μνημείων αποτελεί μια κοινή προσπάθεια της ΕΕ και της Τ.Ε. Το όλο έργο χρ-

Απίστευτα οδυνηρή η θέαση καταστροφών

Πότε ήταν η πρώτη φορά που βρεθήκατε σε ένα καταστραμμένο μνημείο; Στην Αγία Παρασκευή, Μετόχι της Ιεράς Μονής Σινά. Η Αγία Παρασκευή βρίσκεται πάνω από το χωριό Βασιλεία σε ένα μικρό οροπέδιο μέσα σε ένα ασύλληπτα ωραίο περιβάλλον με μια μαγευτική θέα προς τη θάλασσα. Οι καταστροφές είναι τέτοιες που δεν νομίζω να επιδέχονται αποκατάσταση.

Ποια αισθήματα κυριαρχούσαν; Η περιήγηση της πατρίδας και η θέαση των καταστροφών είναι απίστευτα οδυνηρή. Ο πόνος που προκαλούν είναι το κόστος της συμφοράς που έπληξε τον τόπο μας. Η Κύπρος είναι ένας ωραιότατος τόπος προικισμένος με φυσικές ομορφιές και λαμπρά μνημεία πολιτισμού, που δυστυχώς δεν φανήκαμε αξίοι να τον προστατεύσουμε.

Αισθανθήκατε κάποια στιγμή ενοχές διότι δεν προλάβετε να κάνετε κάτι; Ενοχή; Ναι υπάρχει ενοχή. Είμαστε η γενιά που στη διάρκεια της δικής της ζωής καταστράφηκε η Κύπρος. Στα χρόνια τα δικά μας συνέβη το αδιανόητο, η διακοπή της ιστορικής συνέχειας και η εδαφική διαίρεση ενός τόπου που λειτουργούσε για αιώνες ακεραιοί και ενιαίοι. Τώρα καταντήσαμε να ζούμε σε έναν διηρημένο τόπο σε βορρά και σε νότο.

Θυμό; Ο θυμός πρέπει να στραφεί πρώτα προς τους εαυτούς μας που φανήκαμε ανάξιοι να προστατεύσουμε τον τόπο μας και τον οδηγήσαμε

στην καταστροφή, τη διαίρεση και την προσφυγιά. Τι ακόμη πρέπει να πούμε για το αίμα που πότισε τη γη μας και τον απέραντο πόνο που συσσωρεύτηκε γύρω μας; Οι ξένοι που συνήθως καταριόμαστε αλλά εκμεταλλεύονται τα δικά μας σφάλματα για να εξυπηρετήσουν δικά τους συμφέροντα. Δεν ξέρουμε ότι η Τουρκία απέχει μόνο σαράντα μίλια κι ότι επεφθάλμιζε την Κύπρο;

Η επαφή με τα μνημεία στη Μόρφου, τα πάτρια εδάφη, είναι διαφορετική; Σίγουρα ο Άγιος Μάμας είναι καταγραμμένος στις μνήμες όλων μας. Η Αγία Παρασκευή ήταν η ενορία της γιαγιάς μου της Ελεγκούς κι ο Άγιος Γεώργιος απέναντι από τον Τουρκομαχαλά ο χώρος όπου πηγαίνα μαζί με την Ευτυχία, την αδελφή της γιαγιάς μου, για να συναντήσουμε τις καυνομίστες φιλενάδες της.

Ο χρόνος φέρνει την καταστροφή ή ο άνθρωπος; Η αναξιοσύνη του ανθρώπου και η αδυσώπητη μανία του χρόνου και των στοιχείων της φύσης.

Ποιος στίχος εκφράζει την πορεία σας; Δυο γραμμές από το έργο του Διονύσιου Σολωμού «Η γυναίκα της Ζάκυνθος». Ρωτάνε τον βαρκάρη που φέρνει πρόσφυγες, γυναικόπαυδα από τον Μοριά: «Πώς πάει το έθνος; Πώς πάνε οι δουλειές;» (Εννοεί τον αγώνα) Και άφησε (ο βαρκάρης) το κουπί και με το χέρι ευσυνόκοβε τον αέρα (απάντησε). «Είδες να μαδάνε την κότα και ο αέρας να συναπαίρει τα πούπουλα; Έτσι πάει το έθνος».

κατάλογο περιλαμβάνεται και το τζαμί της Ευρέτου που όμως αφέθηκε για αργότερα γιατί το χωριό καλύφθηκε σε μεγάλο βαθμό από τα νερά του φράγματος. Η επιλογή έγινε με το κριτήριο της διάσωσης, της αρχαιολογικής και αρχιτεκτονικής σημασίας. Μερικά από αυτά θα συντηρηθούν ως ερείπια γιατί είναι σε μεγάλο βαθμό καταστραμμένα και αν αφεθούν θα καταστραφούν τελείως.

Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διαδικασία; Για όλα έχουν ολοκληρωθεί οι μελέτες από μηχανικούς και αρχιτέκτονες, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους και βρισκόμαστε στο στάδιο της προκήρυξης προσφορών. Για κάποια έχουν κιάλα υποβληθεί και βρίσκονται στο στάδιο της αξιολόγησης από το UNDP-PFF. Δύο άλλα έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη είναι ο Αρχάγγελος Μιχαήλ στο Λευκονοικό και το Ατρναούτ τζαμί στη Λεμεσό. Για τα δύο αυτά έργα υπάρχει συμφωνία στη Τ.Ε. και ανατέθηκαν οι προκαταρκτικές μελέτες στο UNDP-ACT. Ελπίζουμε ότι, παρόλη την καθυστέρηση που παρου-

σιάστηκε στην προώθηση του έργου, βρισκόμαστε επί τέλους στο στάδιο της υλοποίησής του. Στα μνημεία αυτά θα πρέπει να προστεθεί και ο Άγιος Γεώργιος των Αρδώνων που είναι σε πολύ επικίνδυνη κατάσταση. Υπάρχει και ένα τρίτο πρόγραμμα που βρίσκεται σε εξέλιξη, αυτό των μικρών έργων, το πρόγραμμα αυτό παρακολουθεί ο Γλαύκος Κωνσταντινίδης.

Πόσο θα κοστίζουν; Για τα έργα που ήδη προγραμματίζονται θα απαιτηθεί 3-3,5 εκατ. ευρώ. Για πλήρη αποκατάσταση των πρώτων εκτίμηση ανεβάζει τη δαπάνη στα 30 - 40 εκατ. ευρώ.

Ποιος καλύτερη τα έξοδα; Μέχρι στιγμής το κύριο βάρος ανέλαβε η Ε.Ε. με μια παροχή 2 εκατ. ευρώ. Εισφορές μέχρι τώρα έχουν γίνει από τον κ. Μιχάλη Πίλλικο, εκ μέρους της Συνεργατικής Λευκονοικού για τον Αρχάγγελο Μιχαήλ και το Ίδρυμα Λεβέντη για τον Άγιο Παντελεήμονα. Το ενδιαφέρον είναι ότι κι άλλοι διεθνείς οργανισμοί περιβάλλον με εμπιστοσύνη την Τ.Ε..

Κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης με Τ/κ

Ποιοι απαρτίζουν την Τεχνική Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς; Τα μέλη της Τ.Ε. διορίστηκαν από τους αρχηγούς των κοινοτήτων Χριστόφια, Ταλά και Έρογλου υπό την προσωπική τους ιδιότητα και αποφασίζουν ως εμπειρογνώμονες για να ξεπεράσουν άλλα προβλήματα που η ανώμαλη κατάσταση έχει δημιουργήσει και που μέχρι τώρα εμπόδιζε την ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών. Τα μέλη της Τ.Ε. που προσφέρουν όπως και τα μέλη άλλων επιτροπών εθελοντικά και αμοιβαίως τις υπηρεσίες τους είναι οι Αθηνά Παπαδοπούλου, Σοφοκλής Χατζησάββας, Γλαύκος Κωνσταντινίδης, Αγνή Πετρίδου, Τάκης Χατζηδημητρίου. Τα τουρκοκυπριακά μέλη είναι Εμινέ Πίλλι, Αλή Τουντσί, Αλή Κανλί, Μουσταφά Καϊμακαμζατε, Μουσταφά Αλτάν. Εκείνο που θα ήθελα να προσθέσω είναι ότι η πασχόληση με το έργο της Επιτροπής απαιτεί πολύ χρόνο. Τα μέλη της Τ.Ε. συμμετέχουν σε δύο ή και τρεις εβδομαδιαίες συνεδριάσεις, επισκέψεις και άλλες συνεργασίες. Επιπρόσθετα το κάθε μέλος χωριστά είναι υποχρεωμένο να κάνει τη δική του προετοιμασία στον τομέα της δικής του ευθύνης.

Πώς είναι η συνεργασία με τους Τουρκοκύπριους; Έχει εγκατασταθεί κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης, κάτι που βοηθάει στη συνεργασία για την πραγμάτωση στόχων κοινού ενδιαφέροντος και κοινού συμφέροντος.

Υπάρχουν λεπτές γραμμές ανάμεσά σας; Σίγουρα υπάρχουν. Να μην ξεχνούμε ότι η Τ.Ε. λειτουργεί μέσα σε συνθήκες παράτασης του πολιτικού προβλήματος, με υπαρκτή τη γραμμή διαίρεσης που αποτελεί το πραγματικό εμπόδιο στις εργασίες μας.

Υπάρχει διαφωνία; Και διαφωνίες υπάρχουν και σε κάποιες περιπτώσεις συμπεριφορές ή στάσεις που δυσκολεύουν και καθυστερούν το έργο μας. Εκείνο όμως που επιζητούμε είναι να μην αφήσουμε διαφορές και προβλήματα να εξελιχθούν σε ρήξεις και αδιέξοδα. Υπάρχουν ακόμη εκκρεμότητες που ελπίζουμε ότι κάποτε θα ξεπεραστούν, όπως αυτές με το Αρμένικο μοναστήρι στον Πενταδάκτυλο και τον Μαρωνίτικο ναό του Προφήτη Ηλία στην Αγία Μαρίνα.

Το κλίμα δικαιοσύνης που συντηρείται στις δύο πλευρές μεταφέρεται στην Επιτροπή; Μπορώ να πω ότι ακραία φαινόμενα που παρουσιάζονται και στις δύο κοινότητες βρισκόμενες στην Τ.Ε. ενωμένη στην αντιμετώπισή τους. Τούτο συνέβη στην περίπτωση της κατεδάφισης της Αγίας Θέκλας και του εμπρησμού του τζαμιού στη Λεμεσό. Ακράιοι που επενδύουν στην ένταση και τον φανατισμό υπάρχουν και στις δύο κοινότητες. Η Τ.Ε. για να αποδώσει χρειάζεται κλίμα αλληλοκατανόησης, μετριοπάθειας και συνεργασίας. Είναι με λύπη μας που παρατηρούμε ότι σε πολλές περιπτώσεις θετικές ενέργειες αποσιωπούνται, ενώ οι αρνητικές προβάλλονται ιδιαίτερα και δημιουργούν ένα δυσάρεστο κλίμα.

Επισκεφθήκατε κάποιο χώρο και δεν σας άφησαν; Αυτό δεν συνέβη μέχρι τώρα. Υπάρχουν χώροι όμως που δεν μπορούμε να επισκεφτούμε, αλλά σε αυτούς ούτε οι Τουρκοκύπριοι μπορούν να πάνε γιατί θεωρούνται στρατιωτικές ζώνες.

Ποια προβλήματα αντιμετωπίζετε; Έχουμε πολλά προβλήματα. Λειτουργούμε όπως είπαμε εθελοντικά και δεν διαθέτουμε γραμματειακή ή άλλη τεχνική βοήθεια για να μπορούμε πιο εύκολα να προωθήσουμε τον όγκο εργασιών που έχουμε μπροστά μας. Ως Τ.Ε. χρειαζόμαστε γραφείο, που επίσης δεν διαθέτουμε. Τα αρχεία της Επιτροπής βρίσκονται στα σπίτια και τα γραφεία μας.

Ποιο το δυσκολότερο πρόβλημα που δεν επιλύθηκε ακόμα; Η επικίνηση της εφαρμογής των αποφάσεων μας. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο ζητήσαμε συνάντηση με τους ηγέτες ή με τους συμβούλους τους για να συζητήσουμε ανάμεσα στα άλλα θέματα και αυτό.

Ετοιμάζετε εκπαιδευτικό πρόγραμμα; Μια ομάδα εκπαιδευτικών εργάστηκε για αρκετό καιρό και κατήρτισε εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά δώδεκα χρόνων, με στόχο τον αλληλοσεβασμό και αλληλοκατανόηση προσφέροντας κάποιες βασικές γνώσεις. Βρίσκεται για στα χέρια μας το τελικό κείμενο με τις σχετικές παρατηρήσεις που ελπίζω ότι θα διεξέλθουμε μέσα στο φθινόπωρο.

Μόλις δοθούν τα σχέδια προχωράμε στη διάσωση του Απ. Αντρέα

Χάσαμε τη συγκυρία αποκατάστασης του Μοναστηριού του Απ. Αντρέα; Ελπίζω όχι. Υπάρχει ακόμη περιθώριο, στο βαθμό που οι αρμόδιοι φορείς της Μονής θέλησουν να ανταποκριθούν στις προϋποθέσεις που θέτει το UNDP-PFF.

Γιατί δεν ήταν από τις πρώτες σας ενέργειες η διάσωση του τόσο σημαντικού Μοναστηριού; Όταν η Τ.Ε. ανέλαβε καθήκοντα οι υπεύθυνοι της Μονής ακολουθούσαν άλλες δικές τους διαδικασίες για τις οποίες εκείνοι έχουν τη ευθύνη να μιλήσουν.

Γιατί ενεπλάκητε τόσο αργά; Στην Τ.Ε. κατέληξε το θέμα όταν όλες οι άλλες διαδικασίες απέτυχαν. Η Τ.Ε. κλήθηκε τον Φεβρουάριο να παρεμβεί, στη βάση των διαδικασιών της, όταν ο Επίσκοπος Καρπασίας κ. Χριστόφορος κατέφυγε στην Υπουργό Εξωτερικών κ. Ερατώ Κοζάκου-Μαρκουλλά για να διεκτραγωδήσει την κατάσταση της Μονής.

Ποια είναι η κατάσταση του Μοναστηριού όταν το επισκέφθηκαν τον Μάρτιο μέλη της Τ.Ε.; Σχημάτισα την εντύπωση της εγκατά-

λειψης και της φθοράς. Είναι μια κατάσταση που τραυματίζει ψυχικά και πνευματικά τον κάθε επισκέπτη.

Γιατί δεν σας έδωσε μέχρι σήμερα η Εκκλησία τα σχέδια αναστήλωσης, του Πανεπιστημίου Πατρών; Σε αυτό το ερώτημα δεν είμαι σε θέση να απαντήσω. Εκείνο που εμείς γνωρίζουμε είναι ότι ζητήθηκαν από το UNDP-PFF από τον περασμένο Μάρτιο για να υπογραφεί το συμβόλαιο ανάληψης του έργου χωρίς μέχρι της στιγμής να δοθούν. Για τα σχέδια του Πανεπιστημίου των Πατρών, όπως παλαιότερα δημοσιεύτηκε, δαπανήθηκαν περί των 350.000 ευρώ.

Συναντηθήκατε πρόσφατα με τον Αρχιεπίσκοπο, τι σας είπε; Για το θέμα του Αποστόλου Αντρέα συναντηθήκαμε με τον Αρχιεπίσκοπο τον Μάρτιο και τον ενημερώσαμε για την απόφαση της Τ.Ε. να προσφέρει τις υπηρεσίες της για τη συντήρηση της μονής, όπως και για τις δυνατότητες που διανοούνται για μια θετική προσέγγιση του ζητήματος από όλες τις πλευρές.

Πώς θα προχωρήσει με το Μοναστήρι; Εξακολουθώ να ελπίζω ότι παρόλο που χάνεται πολύτιμος χρόνος τελικά θα επικρατήσει η λογική της ευθύνης και του καθήκοντος έναντι ενός μνημείου με το οποίο είναι συνδεδεμένη η ζωή των Κυπρίων. Μόλις δοθούν τα σχέδια θα μπορούμε να υπολογίζουμε ότι θα γίνουν και τα υπόλοιπα βήματα για τη διάσωση του μνημείου. Για να είναι όλα σαφή διευκρινίσω με τους υπευθύνους της μονής ότι μπορεί εκπρόσωπό τους να συμμετέχει στις συνεδριάσεις του «Συμβουλευτικού Σώματος», όταν θα δημοσιεύτηκε, δαπανήθηκαν περί των 350.000 ευρώ.

Μπορεί έστω και την υστάτη να διασωθεί ή κάποιο μέρος κατέρρευσε; Παρόλη την κρισιμότητα της κατάστασης υπάρχει περιθώριο ακόμη διάσωσης της Μονής. Κάθε καθυστέρηση επιβαρύνει τόσο τις αντοχές όσο και τη δυνατότητα παρέμβασης. Έχει υπολογιστεί ότι για τον κεντρικό πυρήνα του μνημείου, που συ-

νιστά ο ναός, θα χρειαστούν εργασίες διάρκειας δύο χρόνων τουλάχιστον, η δε δαπάνη θα ανέλθει περίπου στα 1.200.000 ευρώ. Εκείνο που έχει επίσης διευκρινιστεί είναι ότι δεν θα αναμένεται η ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου για να αρχίσει το δεύτερο. Μπορούν τα διάφορα στάδια να συντηρηθούν.

Συnergάζεστε με την Αρχιεπισκοπή και για άλλα μνημεία; Η Τ.Ε. από την πρώτη μέρα της δημιουργίας της βρίσκεται σε επαφή με την Εκκλησία τόσο για τη συγκέντρωση στοιχείων όσο και τον καθορισμό προτεραιοτήτων. Πολύτιμος βοηθός είναι ο κατάλογος που η Εκκλησία συνέταξε για τις εκκλησίες που χρειάζονται άμεση φροντίδα συντήρησης.

Οι κατά καιρούς δηλώσεις του Αρχιεπισκόπου δυσχεραίνουν το έργο σας; Η Τ.Ε. έχει τους δικούς της κανόνες λειτουργίας και είναι οι μόνες που τη δεσμεύουν. Ούτε παρεμβαίνει ούτε επιζητά να επηρεάσει άλλους για τη στάση ή τις δηλώσεις τους. Εκείνο που εμείς ως Ελληνοκυπριακά μέλη της επιτροπής επιδιώκουμε είναι την καλή συνεργασία με την Εκκλησία.